

V roce 2008 se chmel v ČR bude pěstovat na 5345 ha

Podle údajů Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského je celková plocha chmele v ČR v roce 2007 odhadována na 5345 ha což znamená pokles od stavu roku 2007 o 44 ha. Nosnou odrůdou zůstává Žatecký poloraný červeňák s 88,8 % plochy.

V porovnání s předcházejícím rokem vzrostla opět plocha odrůdy Premiant, ale také plocha odrůdy Sládek. Na druhou stranu se bohužel znovu snížila celková plocha odrůdy Žatecký poloraný červeňák a to především v Žatecké chmelařské oblasti (-70 ha) a v Ústěcké chmelařské oblasti (-35 ha). Pozitivní zprávou je, že se zvýšila plocha nově vysázeného chmele a že se dá předpokládat další zvyšování nově vysazovaných ploch v následujících letech.

V Tršické chmelařské oblasti došlo dokonce k mírnému nárůstu plochy díky výsazům odrůdy Žatecký poloraný červeňák.

Plocha Žateckého poloraného červeňáku klesla od roku 2000 o 1165 ha

Od roku 2000 klesla plocha chmele v ČR o 750 ha, pokles plochy odrůdy Žatecký poloraný červeňák však dosáhl za stejné období již 1165 ha. V Žatecké a Ústěcké chmelařské oblasti jsou plochy této odrůdy na historickém minimu.

K poklesu ploch chmele došlo od poloviny devadesátých let převážně díky špatné ekonomice pěstování chmele, kterou ovlivnila především nízká pěstitelská cena chmele a zvyšující se náklady na pěstování chmele.

Dalšími důležitými faktory jsou věková struktura porostů chmele v ČR a dlouhodobě negativní vývoj kurzu české měny vůči Euru.

Plochy, které na kterých se chmel nyní přestal pěstovat byly chmelnice se starými porosty, kde bylo již delší dobu dosahováno velmi nízkých výnosů. Mizí tedy zejména chmelnice, kde bylo v minulých dvou letech při vysokých teplotách uplynulých sezon dosahováno pouze 0,3-0,5 t/ha. Řada podobných ploch s vysokým stářím porostů bude muset být nahrazena novými výsazy v dalších letech.

Pro udržení produkce chmele v České republice bude nutné zvýšit vysazovanou plochu chmele z cca 200 ha v posledních dvou letech na 400 ha ročně v období příštích pěti let.

Situace v produkci Žateckého poloraného červeňáku tak po nízkých sklizních 2006 a 2007 (ovlivněných klimatickými faktory, jakými byly extrémně vysoké teploty, nedostatek srážek a krupobití) dospěla do kritického stavu, kdy nemohla být zcela naplněna poptávka pivovarů po této jemné aromatické odrůdě chmele. Čeští pěstitelé také díky nižší produkci neměli volná množství chmele a nemohli tedy profitovat z vysokých cen na volném trhu. I přes to se podařilo ve spolupráci s obchodními firmami dosáhnout navýšení i pro smluvně zajištěný chmel. Díky tomuto cenovému posunu nedošlo v roce 2008 k radikálnějšímu propadu ploch a čeští pěstitelé se budou snažit zajistit ze sklizně roku 2008 dostatečné množství chmele pro své dlouholeté tradiční partnery.

Z přehledu poklesů ploch odrůdy Žatecký poloraný červeňák od roku 2000 je zřejmé, že na výši meziročního poklesu má mnohem větší vliv cena chmele než výnosová úroveň v předchozím roce. Jasným příkladem jsou poslední roky.

K stabilizaci situace do budoucnosti jsou však potřeba velmi vysoké investice do obnovy chmelnic v nejbližším období a tedy i ceny, které pokryjí náklady na pěstování chmele a zajistí návratnost těchto prostředků.

Výše obnovy se v posledních letech pak odvíjela od existence účelových dotací, proto také došlo k situaci kdy po roce 2004 a ukončení dotačního programu pro obnovu chmelnic byla obnova nejnižší.

Přijímaná opatření

Hlavní otázkou z pohledu budoucí produkce českého chmele a odrůdy Žatecký poloraný červeňák je nutné zrychlení obnovy porostů chmelnic.

Svaz pěstitelů chmele se podporu výstavby a výsadby snaží již dlouhodobě řešit ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství ČR.

Do roku 2004 využívali pěstitelé chmele program 1.C určený jak pro výstavbu tak výsadbu chmele, po vstupu ČR do EU tento program skončil, ale od roku 2006 se podařilo nastartovat program 3h. podporující nákup viruprosté sadby chmele.

V minulém roce bylo s pomocí tohoto programu vysázeno přes 200 ha chmelnic, což sice z pohledu současné věkové struktury není dostačující, ale je to mnohem více než v letech 2005 a 2004, kdy zde žádná podpora nebyla.

Pro letošní rok předpokládáme, že by se v rámci tohoto programu mohlo vysázet přes 250 ha nových porostů a program bude pokračovat i v dalších letech. V minulém roce začal fungovat také evropský fond pro rozvoj venkova, který nabízí i možnost podpory výstavby chmelnicových konstrukcí.

V tomto rozhodujícím období pro budoucnost českého chmelařství bychom ovšem potřebovali, aby podpora výsadby nových porostů chmele a výstavby chmelnic ze strany českého státu byla ještě intenzivnější. Na námi uvolněné trhy se totiž nyní velmi silně snaží prosadit zejména pěstitelé chmele z Německa a k velmi rozsáhlému vysazování chmele došlo také v USA, kde rozvoji nahrává slabý dolar.

Dalším důležitým stabilizačním prvkem je závlaha chmelnic. Od roku 2001 je budování kapkové závlahy ve chmelnicích podporováno z národních dotací a řada pěstitelů tuto možnost již využila, limitujícím faktorem je přístup ke zdrojům vody. Tuto otázku se snažíme nyní řešit ve spolupráci s Mze a správami povodí.

K podpoře investic přispívají i jednotlivé firmy, nejvíce se zde projevují opatření CHMELAŘSTVÍ, družstvo Žatec, které nabízí svým členům dlouhodobé financování nových

investic.